

**KOORDINACIJA GRADA KRKA I OPĆINA OTOKA KRKA
POVIJESNO DRUŠTVO OTOKA KRKA**

imaju čast pozvati Vas na

okrugli stol

povodom 25. obljetnice donošenja

PRVOGA HRVATSKOG USTAVA

**čiji je nacrt izraden u kolovozu 1990. godine u Malinskoj
te prozvan "KRČKIM USTAVOM"**

Okrugli stol održat će se u **četvrtak, 27. kolovoza 2015. godine, u 11 sati**
Hotel Malin, Malinska, otok Krk

Govornici:

- Darijo VASILJIĆ, gradonačelnik Grada Krka, *pozdravna riječ*
- Robert Anton KRALJIĆ, načelnik Općine Malinska-Dubašnica, *pozdravna riječ*
- dr. med. Milan RADIĆ, predsjednik Povijesnog društva otoka Krka, *pozdravna riječ*
- Marina VALKOVIĆ, Vrbnik, *Osnivanje političkih stranaka na Krku 1989./1990.*
- Anton KATUNAR, Vrbnik, *Sjećanja saborskog zastupnika na 1990. godinu*
- doc. dr. sc. Anton BOZANIĆ, Omišalj, župnik, *Crkvene prilike na otoku Krku 1989./1990.*
- dr. sc. Duška ŠARIN, sutkinja Ustavnog suda Republike Hrvatske, *Značaj donošenja hrvatskog Ustava*
- dr. h. c. Vladimir ŠEKS, posebni savjetnik predsjednice Republike Hrvatske za ustavna i pravna pitanja i tvorac Ustava Republike Hrvatske, *Božićni ustav*

Moderator:

- doc. dr. sc. Tomislav GALOVIĆ, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Nakon okruglog stola druženje će se uz prigodan objed nastaviti u Hotelu Malin.

Veselim se Vašem dolasku i srdačno pozdravljamo!

UVOD:
**25. obljetnica hrvatskog Ustava
i njegova krčkog Nacrta (1990. – 2015.)**

Doc. dr. sc. Tomislav GALOVIĆ
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za povijest i Zavod za hrvatsku povijest

Ustav se u suvremenoj pravnoj znanosti najsazetije definira kao temeljni akt konstituiranja države i društva. To je u formalnom smislu „pisani opći pravni akt koji nosi naziv ustav, a koji u pravilu obuhvaća pretežit broj normi ustavnog prava određene države“.¹ Stoga je povodom 25. obljetnice donošenja prvoga hrvatskog Ustava – Ustava Republike Hrvatske (1990. – 2015.), a čiji je *Nacrt* izrađen upravo u Malinskoj na otoku Krku u kolovozu 1990. godine te prozvan „Krčkim ustavom“, održan okrugli stol u organizaciji Koordinacije Grada Krka i općina otoka Krka (Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat, Vrbnik) i Povijesnog društva otoka Krka. Inicijativa za takvim okupljanjem potekla je od Antona Katunara, uglednog vrbničkog vinara i svojedobno – točnije od 1990. do 1992. godine – jednog od četiri krčka zastupnika u Hrvatskom saboru (izabran na listi Vijeća općina).² Uz njega to su još bili Ivan Lesica (na listi Vijeća udruženog rada / obrtnici /), Dragutin Žic (Vijeće udruženog rada / poduzeća /) i Stipe Lauš (na listi Društveno-političkog vijeća).³

1 Branko SMERDEL – Smiljko SOKOL, *Ustavno pravo*, 4. neizmijenjeno izdanje, Zagreb: Narodne novine (Pravna biblioteka. Udžbenici, sv. 213) i Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu – *Manualia Universitatis studiorum Zagrabiensis*), 2009., 23.

2 Usp. Anton BOZANIĆ, *Vrbnik – povijesne mijene i drevna župa*, Vrbnik: Općina Vrbnik i Župa Vrbnik (izvršni nakladnik Glosa d.o.o. Rijeka), 2011., 141.

3 Usp. Josip PRENDIVOJ, Krčki parlamentarni zastupnici od 1861. do 2003. godine, *Krčki kalendar 2004.* (2004): 84-86.

Ustav Republike Hrvatske koji je 21. prosinca 1990. godine donio Sabor najviši je pravni i politički akt te temeljni konstitutivni državni dokument.⁴ Ustav je potom svečano proglašen i stupio na snagu 22. prosinca 1990.⁵ te je kolokvijalno prozvan »Božićnim ustavom«. Da ne bi bilo zabune, riječ je o jedinstvenoj sjednici (10. skupnoj) saborskih vijeća održanoj 21. i 22. prosinca 1990. tako da su prvog dana – radna sjednica – održana tri izlaganja (dr. sc. Žarko Domljan, prof. dr. sc. Smiljko Sokol, Vladimir Šeks) u povodu donošenja Ustava RH, potom je podnesen izvještaj o rezultatima javne rasprave o Nacrtu Ustava RH, donesen tekst prijedloga Ustava, Ustavnog zakona i Zakona o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske. Sve je to pratila i rasprava saborskih zastupnika. Drugog je dana svečano proglašen Ustav RH i Ustavni zakon za provedbu istoga te je slijedio govor predsjednika Republike dr. Franje Tuđmana u povodu proglašenja Ustava RH.⁶ Važnost svega toga jest u činjenici da je to prvi hrvatski demokratski Ustav i poviše toga Ustav kojim je kasnije omogućeno izdvajanje Hrvatske iz državno-pravnog sustava ondašnje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, tj. stvaranje samostalne, suverene i neovisne Republike Hrvatske.⁷

Spomenimo i podatak da je Hrvatski sabor Ustav do danas mijenjao nekoliko puta (12. XII. 1997., 9. XI. 2000., 28. III. 2001., 16. VI. 2010.)⁸ i najzad ustavotvornim referendumom 1. XII. 2013. godine. Tako da danas Ustav Republike Hrvatske sadržajno i strukturno izgleda ovako: *I. Izvorišne osnove. II. Temeljne odredbe. III. Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda* (1. Zajedničke odredbe, 2. Osobne i političke slobode i prava, 3.

4 Usp. Jadranko CRNIĆ, O Ustavu Republike Hrvatske, *Odvjetnik – glasilo i časopis Hrvatske odvjetničke komore* LXIV (1991) 1/2: 2-19.

5 Usp. Arsen BAČIĆ, *Leksikon Ustava Republike Hrvatske*, Split: Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, 2000.

6 Duška ŠARIN, *Nastanak hrvatskoga Ustava*, Zagreb: Narodne novine, 1997., 153-163.

7 Usp. Dalibor ČEPULO, *Hrvatska pravna povijest u europskom kontekstu od srednjeg vijeka do suvremenog doba*, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu – *Manualia Universitatis studiorum Zagrabensis*), 2012., 351-355

8 Prema sažetoj ocjeni prof. dr. sc. Branka Smerdela, naš je Ustav tijekom proteklih dvadeset godina (1990. – 2010.) prošao nekoliko ustavnih reformi: „Promjene iz 1997. bile su usmjerene na zaštitu Hrvatske kao nacionalne države. Promjene iz 2000. godine bile su u funkciji demokratizacije sustava ustrojstva vlasti. Promjene iz 2001. bile su (nespretna) pokušaj nastavka ustavne revolucije u uvjetima koalicijske vladavine. Promjene iz 2010. godine najvažnijim su svojim dijelom usmjerene na ostvarenje strateškog cilja, naznačenog još u originalnom ustavnom Prosluvu: glavni je cilj uspješno dovršenje pregovora te prilagodba Ustava očekivanom punopravnom članstvu u Europskoj uniji“ (*O ustavima i ljudima. Uvod u ustavnopravnu kazuistiku*, Zagreb: Novi informator, 2012., 17).

Gospodarska, socijalna i kulturna prava). IV. *Ustrojstvo državne vlasti* (1. Hrvatski sabor, 2. Predsjednik Republike Hrvatske, 3. Vlada Republike Hrvatske, 4. Sudbena vlast, 5. Državno odvjetništvo). V. *Ustavni sud Republike Hrvatske*. VI. *Mjesna, lokalna i područna (regionalna) samouprava*. VII. *Međunarodni odnosi* (1. Međunarodni ugovori, 2. Udruživanje i razdruživanje). VIII. *Europska unija* (1. Pravna osnova članstva i prijenos ustavnih ovlasti, 2. Sudjelovanje u institucijama Europske unije, 3. Pravo Europske unije, 4. Pravo građana Europske unije). IX. *Promjena ustava*. X. *Završne odredbe*.⁹

Uloga i važnost hrvatskog Ustava često su bile predmet različitih istraživanja, propitivanja i vrjednovanja.¹⁰ Tako je, spomenimo samo to, 16. prosinca 2010. u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) u Zagrebu održan okrugli stol u povodu dvadesete godišnjice hrvatskog Ustava (1990. – 2010.). Organizator toga znanstvenog skup pod naslovom *Dvadeseta obljetnica Ustava Republike Hrvatske* bilo je Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava HAZU i Hrvatske udruge za ustavno pravo, a iduće je godine pod uredništvom prof. dr. sc. Arsena Bačića objavljen je i opširni zbornik radova.¹¹

Nacrt prvog hrvatskog demokratskog Ustava izrađen je u Malinskoj od 1. do 15. kolovoza 1990. godine. Izradila ga je radna grupa saborske Komisije za ustavna pitanja u sastavu Vladimir Šeks (tada potpredsjednik Sabora, predsjednik Komisije), prof. dr. sc. Smiljko Sokol (član), dr. sc. Krunoslav Olujić (član), dr. sc. Ljubomir Valković (tada tajnik Sabora, tajnik Zakonodavno-pravne komisije).¹² Oko 75 do 80 posto teksta toga Nacrta inkorporirano je kasnije u konačni tekst Ustava Republike Hrvatske. Stoga je ispravna, po važnosti povučena paralela za otok Krk da ima u svome okrilju temeljne hrvatske dokumente – od Baš-

9 Usp. *Ustav Republike Hrvatske: pročišćeni tekst* (Nar. nov., br. 56/90, 135/97, 8/98 – proč. tekst, 113/00, 124/00 – proč. tekst, 28/01, 41/01 – proč. tekst, 55/01 – ispr., 76/10 i 85/10 – proč. tekst i 5/14 – Odluka USRH); Zakon o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske te zastavi i lenti predsjednika Republike Hrvatske; Zakon o hrvatskom državljanstvu (redakcijski pročišćeni tekst); Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (pročišćeni tekst), 17. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, glavna urednica Davorka FORETIĆ, Zagreb: Novi informator, 2016., 9-62.

10 Vidjeti, primjerice, po tome pitanju važnu i opsežnu knjigu prof. dr. sc. Branka SMERDELA *Ustavno uređenje europske Hrvatske*, Zagreb: Narodne novine (Pravna biblioteka. Udžbenici, sv. 234), 2013., posebice Drugi dio: Temelji ustavnog uređenja Republike Hrvatske (poglavlje 10-21, str. 239-513 + Prilozi, str. 515-582).

11 *Dvadeseta obljetnica Ustava Republike Hrvatske* (okrugli stol održan 16. prosinca 2010. u palači HAZU u Zagrebu), ur. Arsen BAČIĆ, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava (Nakladnički niz: Modernizacija prava, knj. 12), 2011.

12 Usp. ŠARIN, *Nastanak hrvatskoga Ustava*, 28.

ćanske ploče preko djela hrvatskog velikaškog roda Krčkih knezova Frankapana do Nacrta hrvatskog Ustava – čime to područje ulazi u iznimno važna poglavlja nacionalne povijesti. Dr. sc. Smiljko Sokol, profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, vezano uz to jednom je zgodom 2006. godine zapisao: „Tijekom rada na Nacrtu Ustava kroz dva tjedna Vladimir Šeks, kao potpredsjednik Sabora, i naša radna grupa u cjelini, izazvali smo veliku pozornost krčke javnosti. Na neki način, našim radom i boravkom u toj sredini kod mnogih smo ljudi potaknuli vjeru u ostvarenje samostalne demokratske države i osjećaj da se stvara nešto doista povijesno važno i bitno za hrvatski narod. U sjećanju su mi ostali mnogi susreti i razgovori napose u Malinskoj i Svetom Vidu, ali i drugim mjestima na Krku. Stvorena je atmosfera posebnog ozračja i ponosa mnogih Krčana na njihove hrvatske korijene i doprinos tog otoka kroz hrvatsku povijest.“¹³

Okrugli stol u povodu 25. obljetnice hrvatskog Ustava i njegova krčkog Nacrta održan je u četvrtak, 27. kolovoza 2015., u Hotelu Malin u Malinskoj i trajao je gotovo tri sata. Započeo je s radom u 11, a završio u 14 sati u punoj dvorani hotelskog restorana Royal. Nakana je bila obilježiti 25. obljetnicu našeg Ustava, ali približiti i okolnosti koje su tome prethodile, s posebnim obzirom na Krk i tadašnja politička gibanja na otoku. Stoga su na okrugli stol bili pozvani svi odbornici Skupštine općine Krk izabrani na izborima 1990. godine (u Vijeću udruženog rada, Vijeću mjesnih zajednica i Društveno-političkom vijeću), saborski zastupnici u mandatu 1990. – 1992., članovi Izvršnog vijeća Skupštine općine Krk te članovi Kriznog štaba općine Krk.

Kao pozvani referenti na okruglom stolu u Malinskoj nastupili su Marina Valković iz Vrbnika, Anton Katunar iz Vrbnika, doc. dr. sc. Anton Bozanić iz Omišlja, dr. sc. Duška Šarin iz Zagreba, tada sutkinja Ustavnog suda Republike Hrvatske, i kao posebni gost dr. h. c. Vladimir Šeks iz Zagreba, tada u službi posebnog savjetnika predsjednice Republike Hrvatske za ustavna i pravna pitanja.¹⁴

13 Smiljko SOKOL, *Nacrt prvoga hrvatskog Ustava* pisan je u Haludovu, *Naši zvoni – glasilo Općine Malinska-Dubašnica IX* (2006) 35: 9.

14 Usp. Tomislav GALOVIĆ, *Okrugli stol o prvom hrvatskom Ustavu i njegovu krčkom Nacrtu, Kvarnerski vez – list za vjerski, kulturni i društveni život XVII* (2015) 9/223/: 16; 25. obljetnica hrvatskog Ustava i njegova krčkog Nacrta, *Krčki val – časopis za kulturu življenja na otoku Krku IV* (2015) 34: 34-37; *Okrugli stol o prvom hrvatskom Ustavu*

Marina Valković iz Vrbnika govorila je o *Osnivanju političkih stranaka na Krku 1989./1990.*¹⁵ Iz prve je ruke posvjedočila o atmosferi i okolnostima stasanja demokratskog političkog života na otoku Krku, a u čemu je istaknuto i zasebno mjesto imao Vrbnik. Na kraju je izlaganja pročitala i svoju pjesmu *Ne dam Hrvatsku*, inače objavljenu u riječkom *Novom listu* početkom 1992. godine, koju su toplo primili svih nazočni i podsjetila da poetska riječ ima svoju snagu unatoč tadašnjim teškim ratnim (ne)prilikama.

Anton Katunar iz Vrbnika prisjetio se svojih političkih aktivnosti – *Sjećanja saborskog zastupnika na 1990. godinu* – davši zanimljiv pogled na zbivanja ne samo na otoku Krku nego i u Zagrebu. Pročitao je i jedan svoj govor održan na političkom skupu u Puntu čiji je početak vrlo zanimljiv, a govori o tome da se političko iskustvo stječe ili sudjelujući u vlasti ili opoziciji. No kako kod nas tada nije bilo opozicije, to se iskustvo stjecalo ili u Partiji ili u zatvoru, a ima pojedinaca koji su prošli oboje, dok svi oni koji nisu bili ni u jednom ni u drugom pokušavaju tada dati svoj doprinos ovim svekolikim promjenama. Katunar je bio saborski zastupnik od 1990. do 1992. godine, a izabran je na prvim višestranačkim izborima u Vijeću općina na listi Koalicije narodnog sporazuma (HDS – Hrvatska demokratska stranka). U Hrvatskom saboru bio je član Odbora za poljoprivredu, Odbora za informatiku i Odbora za vanjsku politiku.¹⁶

Doc. dr. sc. Anton Bozanić, omišaljski župnik prikazao je u osnovnim crtama *Crkvene prilike na otoku Krku 1989./1990.* Naglasio je važnost koju je Crkva imala ne samo na otoku nego u cijelome hrvatskom narodu – kako onom u domovini tako i u iseljeništvu. Prilikom pripreme svoga referata vlč. Bozanić konzultirao se i sa svojim bratom – tada krčkim biskupom, a sada zagrebačkim nadbiskupom i kardinalom Josipom Bozanićem.

i njegovu krčkom Nacrtu, *Naši zvoni – glasilo Općine Malinska-Dubašnica XVIII* (2015) 71: 13.

15 Inače, ovo se izlaganje temelji na tekstu pod naslovom „Počeci višestranačja na otoku Krku“ (izvorno: „Počeci višestranačja na otoku s posebnim osvrtom na Vrbnik“) prethodno objavljenom u knjizi: Željko DRINJAK, *Otok Krk i Domovinski rat, neispričana povijest*, Krk – Rijeka: Naklada Kvarner - Novi Vinodolski i Povijesna udruga otoka Krka (Povijesno društvo otoka Krka) (*Krčki zbornik*, sv. 71. Posebno izdanje, sv. 62), 2014., 27-31.

16 PRENDIVOJ, Krčki parlamentarni zastupnici od 1861. do 2003. godine, 85.

Dr. sc. Duška Šarin, sutkinja Ustavnog suda Republike Hrvatske (2008. – 2016.), koja je inače na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pod mentorstvom prof. dr. sc. Smiljka Sokola i doktorirala s tezom "Ustav Republike Hrvatske iz 1990. – nastanak i temeljna obilježja", posebno je istaknula *Značaj donošenja hrvatskog Ustava*. Treba napose istaknuti da je ujedno i autorica knjige *Nastanak hrvatskoga Ustava*, koja je objavljena 1997. u Zagrebu u izdanju Narodnih novina, a temelji se na spomenutoj doktorskoj disertaciji. U toj se knjizi donosi detaljna analiza Ustava, a priloženi su i autorizirani iskazi pojedinih članova saborske Komisije za ustavna pitanja, kao i vrlo koristan usporedni tekst prvog prijedloga Nacrta Ustava Republike Hrvatske (to je naš «Krčki ustav») zatim Nacrt Ustava Republike Hrvatske i najzad Ustav Republike Hrvatske.¹⁷ U zaključku svoga izlaganja autorica je zaključila: „Da nije donesen takav Ustav, ne samo da ne bismo imali demokraciju nego ni državu. Stoga je posebna važnost i vrijednost 'Božićnog ustava', koji je, kao što je rečeno, svoje ishodište imao u 'Krčkom ustavu', u tome što je upravo on omogućio političko i institucionalno oblikovanje samostalne, suverene hrvatske države.“

Dr. h. c. Vladimir Šeks, posebni savjetnik predsjednice Republike Hrvatske za ustavna i pravna pitanja (2015. – 2016.) i tvorac Ustava Republike Hrvatske, govorio je o nastanku hrvatskog Ustava – »Božićnog ustava« povezujući i spomenuvši pritom i brojna druge teme. Na pitanje gdje je zapravo nastao hrvatski Ustav, rekao je: „'Božićni', odnosno 'Krčki ustav', slobodan sam reći, nastao je prije svega u zatvorima i tamnicama, u Staroj Gradiški i Lepoglavi, gdje su hrvatski politički uznici i kažnjenici sanjali slobodu i demokraciju, gdje su snili Hrvatsku kao slobodnu i demokratsku zemlju. Za te su svoje snove plaćali visoke cijene.“ Autor je potom posebno naglasio da moramo, dakle, Hrvatsku „oživotvoriti i kao socijalnu državu. Katolička crkva i druge vjerske zajednice u Hrvatskoj imaju važnu ulogu u svemu tome. Ostvarenjem Hrvatske kao socijalne države ostvaruje se i kršćanski nauk, točnije socijalni nauk Katoličke crkve. Ovo dvoje, hrvatski Ustav i socijalni nauk Crkve, na istom su

.....
17 Usp. ŠARIN, *Nastanak hrvatskoga Ustava*, 1-337.

tragu, a i druge vjerske zajednice svojim se učenjima pridružuju ovome smjeru“. Naglasivši važnost »Krčkog ustava«, istaknuo je potrebu hrvatskog zajedništva te posebno pohvalio djelatnost Povijesnog društva otoka Krka koje je, među ostalim, bilo suorganizator ovoga skupa.

Nakon podnesenih izlaganja uključili su se svojim govorima tadašnji saborski zastupnik Dragutin Žic iz Punta, tadašnji predsjednik Izvršnog vijeća Skupštine općine Krk Mladen Juranić¹⁸ iz Punta i opširnijim obraćanjem akademik Petar Strčić, jedan od utemeljitelja Povijesnog društva otoka Krka i glavni urednik *Krčkog zbornika*.

Moderator ovoga skupa bio je doc. dr. sc. Tomislav Galović, koji je svima zahvalio na sudjelovanju u radu okrugloga stola, posebice tvorcu hrvatskoga Ustava Vladimiru Šeksu, te iznio ideju da se u dogledno vrijeme u Malinskoj postavi prikladno spomen-obilježje u čast Nacrta prvoga hrvatskog Ustava – »Krčkog ustava«.

Slobodno možemo reći da je ovaj Nacrt, među ostalim, imao ključnu ulogu u tome što je 1993. godine, nakon dugo vremena, došlo do osnivanja Općine Malinska, tj. današnje Općine Malinska-Dubašnica, ali uopće i administrativne podjele nekoć jedinstvene Općine Krk na šest općina – Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat, Vrbnik – i Grad Krk. Stoga su prije samog rada okrugloga stola nazočne pozdravili i zaželjeli im uspješan rad gradonačelnik Grada Krka Darijo Vasilčić, kao domaćin načelnik Općine Malinska-Dubašnica Robert Anton Kraljić te predsjednik Povijesnog društva otoka Krka dr. med. Milan Radić, koji je ujedno najavio da će sva priopćenja s ovoga skupa biti objavljena u posebnom tematskom bloku u *Krčkom zborniku* za 2016. godinu. Osim podnesenih referata planira se (u dogledno vrijeme) objaviti faksimil kompletnoga krčkog *Nacrta* Ustava koji nosi nadnevak 15. kolovoza 1990. godine.¹⁹

Nakon zaključenja okruglog stola slijedilo je zajedničko fotografiranje svih sudionika (foto: mr. sc. Branko Kukurin).

18 Usp. i poglavlje „Krčka bojna“, u: Miljenko BALEN – Željko LALOŠ, *138. brigada HV-a Goranski risovi 1992. – 1995.*, Delnice: Klub 138. brigade HV Goranski risovi Delnice, 2011., 295-326.

19 Tekst pak „Krčkog ustava“ za sada je dostupan u cijelosti, kao prilog, u monografiji dr. sc. Duške ŠARIN *Nastanak hrvatskoga Ustava* (1997, 265-337).

Sudionici okruglog stola u povodu 25. obljetnice hrvatskog Ustava i njegova krčkog Nacrta
(foto: mr. sc. Branko Kukurin)

U ovom Tematskom bloku donosimo sva izlaganja i diskusiju koja je vođena na *Okruglom stolu povodom 25. obljetnice donošenja prvoga hrvatskog Ustava* (čiji je *Nacrt* izrađen u kolovozu 1990. godine u Malinskoj te prozvan „*Krčkim ustavom*“) te kao prilog zanimljivu fotografiju (kao svjedok vremena) iz albuma Josipa Šamanića iz Sv. Vida-Miholjica, »*Krčki ustav*« - rukopis Vladimira Šeksa, kolovoz 1990. te *Izvještaj o toku i rezultatima izbora za odbornike Skupštine općine Krk, Krk, 11. svibnja 1990.*

Srdačno pak zahvaljujemo prof. dr. sc. Branku Smerdelu, predstojniku Katedre za ustavno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, što je spremno prihvatio te napisao *Predgovor* za ovaj Tematski blok naslovivši ga riječima: „*Za povratak idealima krčkog Nacrta 'Božićnog ustava'*“.